

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS**

478. Interesujące gatunki flisakowatych i pływakowatych (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae) stwierdzone w okolicach Chełma (Polska wschodnia)

Interesting species of crawling water beetles and diving beetles (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae) recorded in the vicinity of Chełm (eastern Poland)

KEY WORDS: Coleoptera, Haliplidae, Dytiscidae, *Hydroporus glabriusculus*, *Agabus pseudoclypealis*, range limit, Poland.

Przy okazji połowu larw ważek podczas inwentaryzacji tej grupy owadów na Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków „Chełmskie torfowiska węglanowe”, powstał też niewielki zbiór chrząszczy wodnych (leg. P. BUCZYŃSKI, det. et coll. M. PRZEWOŻNY). Jest w nim kilka gatunków bardzo ciekawych ze względów sozologicznych i zoogeograficznych.

Materiał (lokalizację stanowiska podano tylko przy pierwszym opisie):

HALIPLIDAE

Haliplus furcatus SEIDL.

– Gotówka (UTM: FB77, 51°10'15,9"N, 23°33'32,3"E), 29 IV 2008 – 1 ♀, drobny zbiornik dystroficzny; Kolonia Ignatów (FB87, 51°08'51,6"N, 23°36'56,4"E), 28 IV 2008 – 1 ♂, kanał.

DYTISCIDAE

Agabus clypealis (THOMS.)

– Kolonia Ignatów, 28 IV 2008 – 2 ♂♂, kanał.

Agabus pseudoclypealis SCHOLZ

– Kolonia Ignatów, 28 IV 2008 – 2 ♂♂ 1 ♀, kanał.

Hydroporus glabriusculus AUBÉ

– Kroczyń (FB86, 51°08'13,8"N, 23°42'53,1"E), 28 IV 2008 – 1 ♂, rowy na przesuszonym torfowisku niskim.

Hydroporus notatus STURM

– Gotówka (FB77, 51°10'14,5"N, 23°32'05,9"E), 29 IV 2008 – 1 ♂, torfowisko niskie.

Na terenie badań dominują torfowiska niskie i drobne zbiorniki dystroficzne, co ma odbicie w omawianym materiale. *A. clypealis*, *H. glabriusculus* i *H. notatus* są związane z wodami torfowiskowymi. Ekologia *A. pseudoclypealis* jest znana słabo, ale prawdopodobnie i on jest tyrfofilem. Tylko *H. furcatus* to stepikol, jednak jego obecność w płytkich, szybko narzewających się wiosną zbiornikach na wychodniach skał węglanowych, trudno uznać za zaskakującą.

Wszystkie omawiane chrząszcze są w Polsce łowione rzadko lub bardzo rzadko, a *H. furcatus* jest narażony na wyginięcie (VU) (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Inst. Ochr. Przynr. PAN, Kraków: 88-120). Najrzadsze są: *A. clypealis*, *A. pseudoclypealis* i *H. glabriusculus*. Znano je dotąd tylko z 2–5 krain, zaś na Wyżynie Lubelskiej stwierdzono je po raz pierwszy.

Interesujący jest szerszy, zoogeograficzny aspekt niektórych stwierdzeń. Na szczególną uwagę zasługuje *A. pseudoclypealis*, podany z trzeciego stanowiska w Polsce. Dotąd znano go tylko z okolic Suwałk (Rubcowo) i z podlaskiej części doliny Bugu (Majdan Stuleński) (PRZEWOŹNY i in. 2006: Nowy Pam. fizjogr., 4: 23-54; WIĘZŁAK 1980: Pol. Pismo ent., 50: 159-163). Bliskość stanowiska na Podlasiu (ok. 22 km od Kol. Ignatów), może sugerować częstsze występowanie gatunku na wschodzie Lubelszczyzny. Tego ciekawego chrząszcza cechuje wąski areał, ograniczony do: Finlandii (tylko jedno znane stanowisko), Białorusi i centralnej części Rosji europejskiej (AUDISIO, NILSSON 2004: [W:] Fauna Europaea version 1.1, <http://www.faunaeur.org>; NILSSON, HOLMEN 1995: The Aquatic Adephaga (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark: II – Dytiscidea. E.J. Brill, Leiden – New York – Köln. 186 ss.). Dane z Polski wyznaczają granicę południowo-zachodnią jego zasięgu. Także nowe dane o *H. glabriusculus* są ważne dla poznania granic jego zasięgu. Gatunek ten jest szeroko rozsiadły w Azji, zaś w Europie występuje w północnej i centralnej części kontynentu. W Europie Środkowej stwierdzono go w Polsce, Niemczech i Holandii, na wschód od Polski jest obecny na obszarze Białorusi i Litwy (AUDISIO, NILSSON 2004: *ibid.*). Wraz ze stanowiskami na Dolnym Śląsku i w Karkonoszach (BURAKOWSKI i in. 1976: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307), nowe stanowisko wyznacza południową granicę występowania *H. glabriusculus* w Europie.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin

Marek PRZEWOŹNY, Wydz. Biologii UAM, Poznań

479. Nowe dane o chrząszczach wodnych (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae) Beskidu Zachodniego

New data on aquatic beetles (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae) of the Beskid Zachodni Mountains

KEY WORDS: Coleoptera, aquatic beetles, first records, rediscovery, Beskid Zachodni Mts., Poland.

Beskid Zachodni to kraina faunistyczna stosunkowo dobrze zbadana pod względem występowania chrząszczy wodnych. Są stąd zarówno bogate dane historyczne, jak i pewna liczba opracowań współczesnych. Jednak wiedza o faunie tego obszaru pozostaje niepełna. Wiele gatunków nie podawano od kilkadziesiątu lub nawet stu lat. Wciąż też wiele jest stwierdzanych po raz pierwszy, co być może wynika z dynamiki fauny a nie z niepełnych wcześniejszych danych. W tej pracy podajemy dane o pięciu gatunkach należących do obu opisanych kategorii.

Materiał dowodowy znajduje się w kolekcji Marka PRZEWOŹNEGO w Poznaniu.

DYTISCIDAE

Hydroglyphus geminus (FABRICIUS, 1792)

– Marszowice (UTM: DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.